FÖRENINGEN ALLMOGEBÅTAR I BLEKINGE

Nyhetsbrev November 2026

FOTO: JONAS LINDSTRÖM

Trots fortsatt ganska behagliga temperaturer så skvallrar de allt kortare dagarna och kalare träden om att hösten nu har gjort sitt intåg. Som utlovat är det nu dags för ett, om än något försenat, nyhetsbrev. Denna gång blickar vi tillbaka på sommaren som gått, summerar en händelserik period och lyfter samtidigt blicken mot de projekt och aktiviteter som väntar framöver. Trevlig läsning!

Vi inledde sommaren med att delta i Karön runt, arrangerad av Bo Gyldmark (med flera Ekenässeglare). Återigen bjöds vi på ett strålande seglingsväder med precis lagom hårda vindar. Efteråt grillades det korv i Bos trädgård. Dagen efter var det dags för Sillarodden. I år var vi på plats i Ronneby hamn med Lovisa, Pian, Jill, Maj och Henning. Just Lovisa drog många beundrande blickar till sig där hon låg förtöjd på paradplats bakom FABBs marknadsstånd. Efter genomförd rodd, med tillhörande försäljning av sill, stod det klart att suveränen Pian med ”juniorna” som besättning återigen stod som segrare. Det var fjärde gången i rad! Men i år fick de minsann kämpa. För precis bakom kom vår egen kassör Nisse Sandberg i den ”återupplivade” jaktkanoten Luen. Mycket starkt jobbat av en ensam roddare. På tredje plats kom undertecknad och Niklas Nyström med Jill. Så idel pallplatser för FABB! Deltog gjorde även Maj och Henning, men med ”inhyrda” roddare. Stort tack till Bengt och Glenn från Ronneby fiskehamnsförening som år efter år lägger ner ett enormt arbete för att få till Sillarodden.

I början av juli var tiden kommen för Lovisas eldop efter hennes stora renovering. Med kursen satt mot Saltö, Karlskrona, begav vi oss i lugna vindar runt Gö, med Pian och Maj på släp. Motorseglandes tuffade vi mellan öarna in mot Saltö i kvällssolen. Det blev många glada miner och fototillfällen för folk i båtar och längs stränder. Väl på Saltövarvet deltog vi sedan i Carlskrona Veteranbåtars ”Allmogebåtens dag”. Årets upplaga bjöd på betydligt trevligare väder än föregående års dito, och det var en ganska stor skara båtar som uppvisningsseglade på Borgmästarejärden. Det var en mäktig känsla att med fulla segel komma forsande med Lovisa och gippa tätt inpå land. Efter en sommars nyttjande, och en del intrimning, kan vi konstatera att seglingsegenskaperna är bättre än vi först befarade. Och framför allt så har motorn, genomgången av Kjell, gått som en klocka. Den har hållit både bra temperatur och oljetryck.

Veckan efter eskaderseglade vi, tillsammans med ett par andra träbåtar, till Ö Hästholmen och Varvets dag. Förutsättningarna var optimala. Besökare strömmade till och vi sålde sillamackor i stort antal. Kön ringlade lång hela dagen och undertecknad fick till och med köra till Torhamn för att komplettera med råvaror. Tack till Niklas, Nisse, Lars S och Per som arbetade hårt dagen lång. Utöver sillamackor präglades dagen av ett stort antal träbåtar vid bryggorna, som sig bör så klart mestadels blekingsekor och jaktkanoter.

Efter ett par veckors semester var det i slutet av juli dags för Saxemara samhällsförenings ”Kust-Hav-Kultur” på Saxemara båtvarv. Här gav vi seglingssugna besökare möjlighet att följa med på provsegling med Pian.

I mitten av augusti var det dags för sommarens höjdpunkt: Saxemara Classic Boat Show. Inför evenemanget hade vi arbetat hårt med att färdigställa föreningens bryggplatser. Arbetet innefattade en större ombyggnation/renovering av varvets bojflotte, vilken hade legat och förfallit de senaste åren. Med denna placerades ett antal tyngder avsedda för akterförtöjningar ut. Även flytbryggan sågs över och säkrades med fyra nya stolpar och en ny ramp. Detta arbete har möjliggjorts genom ekonomiskt bidrag från Fiskeristiftelsen. Den 15 augusti låg så slutligen alla våra båtar snyggt uppradade längs mastbryggan och glänste i det fina vädret. Besökare i stort antal lockades till evenemanget där vi återigen serverade sill med mos och sillamackor.

FOTO: JONAS LINDSTRÖM

FOTO: JONAS LINDSTRÖM

FOTO: FREDRIK NILSSON

FOTO: FREDRIK NILSSON

Gänget som skötte stekning, tillredning och försäljning ska ha en stor eloge. För oj vad folk var sugna på sill! Såväl familjemedlemmar som vår ditresta musiker fick stundtals rycka in för att kunna möta efterfrågan.

Efter att ha inväntat en ditseglande tävlande, samt även kommentatorn och ansvarig för startkanonen (vilka dessvärre var fullt upptagna med att sälja sill), var det så dags för regatta. Vi kan konstatera att den efterlängtade starten blev något farsartad … Skulden till detta får tävlingsledningen, dvs undertecknad, ta på sig. Man kan säga att det rådde viss förvirring kring huruvida det skulle vara signaler och startskott eller om det var sagt klockslag som gällde. Således stack hälften av båtarna i väg på utsatt tid, medan den andra hälften väntade in startskottet. Precis före start lyckades dessutom en av skepparna (inga namn nämnda) falla överbord i en vindby. Men berörda skeppare gav sig inte utan styrde ekan till land hängande utanför båten varpå han tog sig ombord och återvände till startlinjen. Väl där utförde han en exemplarisk start precis på skottet. Mycket starkt jobbat! Som vinnare, efter två varv på en mycket snäv bana nära bryggorna, stod till slut Micke Aggebrandt i sitt (något överriggade) Väggabygge Malin. Detta trots att han startade i ”grupp 2”. Väl seglat!

I slutet av augusti levererades ett tillskott till vår lilla flotta i form av en mycket fin 15-fots blekingseka byggd på Truedssons i Kuggeboda. Båten är donerad av Sten Rosander och hans far Gösta och levererades hela vägen från Stockholm under slutet av augusti. Båten har funnits i deras familj sedan cirka 1960 då Göstas morfar köpte båten som då hängde i taket i en stor lada på Sturkö. Båtens ålder är okänd, men en skylt märkt ”S. TRUEDSSONS BÅTBYGGERI KUGGEBODA” sittande på insidan av akterspegeln skvallrar om ursprunget. Om det är Samuel eller sonen Sture som byggt båten låter vi vara osagt. Formen är åt det östblekingska hållet och den är mycket välbevarad med flera originaldetaljer. Båten levererades komplett med rigg, bomullsegel, åror, roder, tofter och tiljor. Ett medvetet underhåll av Gösta och Sven medelst linolja, tjära och terpentin har möjliggjort att den trots sin ålder är i ett mycket fint skick. Vi har nu tagit in ekan i lilleverkstan där hon ska pysslas om under vintern.

För ett par veckor sedan var styrelsen ute på Senoren för att hämta ytterligare ett mycket spännande objekt till föreningen. Båten i fråga är en 20 fots blekingseka med namnet Malla byggd så tidigt som 1907. Som av en händelse är även denna byggd på Truedssons i Kuggeboda! Men här råder det inga tvivel om att det är Samuel som har byggt båten. Det är en båt med en mycket intressant historik. Hon beställdes av Aspö lotsstation där hon seglades i lotstjänst fram till 1937. Därefter i privat ägo i samma familj fram till 2021. Då togs hon över av lotsen Leo Vidal. Det är Leo som nu har valt att donera båten till FABB.

Hon är troligen den äldsta blekingseka som fortfarande är i bruk och som har använts kontinuerligt fram till idag. Båten har många detaljer bevarade, bland annat de ursprungliga bomullsseglen. På storseglet kan man se sömmen efter den senare borttagna lotsranden, ett spår av dess tid som lotsbåt. Skrovets konstruktion uppvisar ålderdomliga byggnadstekniker. Bland annat är ena sidans bord spikade med klänkt spik, i stället för att vara nitade på modernt vis. Hon är vidare laskad med den äldre typen av bladlaskar. Bertil Andersson gjorde en uppmätningsritning av båten år 2012 och det finns slutligen även en modell tillverkad av Ingvar Bergljung.

Så hur är då skicket? Vi kan konstatera att det efter snart 120 år är dags för en större restaurering av båten. Ena sidan är högst sannolikt redan bytt vid ett tillfälle då denna är nitad och inte spikad som den andra. Även kölen har fått ett flertal nya bitar ilaskade. Högst troligt kommer vi att behöva byta köl, förstäv och samtliga bord upp till vattenlinjen. Bottenstockar, spant och upplängor, och de översta två bordgångarna ser ut att kunna behållas. Som ni förstår har vi ett stort projekt framför oss. Men vi kunde helt enkelt inte säga nej till en eka med den här historiken.

Sedan kan man alltid diskutera huruvida en så omfattande restaurering kan motiveras. För oss är det dock självklart att Mallas största värde ligger i att hon får fortsätta vara det hon en gång byggdes för att vara – en båt som används, seglas och lever vidare på vattnet. En förutsättning är så klart att restaureringen sker med så stor hänsyn till originalet som möjligt. Borden ska exempelvis fortsatt skarvas med bladlaskar, och vidare sammanfogas med varandra medelst klänkt spik (åtminstone de ovan vattenlinjen).

Malla har nu fått komma in i stora hallen där vi först kommer att göra en fotodokumentation av båten och en mer noggrann bedömning om vad som behöver bytas. Därefter kommer vi att göra mallar till köl och stävar utifrån Bertils uppmätning. Vi kommer sedan att låta såga upp ämnen till köl, stävar och bordläggning. För inköp av virke har vi fått bidrag från Sparbanken Kronan. Vi är tacksamma för stödet och att de ser värdet i vår verksamhet. Ämnena kommer sedan att behöva ligga och torka innan restaureringen kan dra i gång på allvar. Som ni förstår så kommer det här bli ett långsiktigt projekt som kommer att pågå över ett par års tid. Själva ombyggnationen kommer troligtvis inte att ta fart på riktigt förrän hösten 2027. Det viktiga är att Malla har fått komma in under tak och att det finns en plan för hennes fortfarande bevarande.

För tändkulemotorentusiasterna kan vi meddela att vi även på den här fronten har fått nytillskott till föreningen. För ett par veckor sedan var delar av styrelsen och inhandlade (till ett förmånligt pris) två fina Säffle 7 hk från Carlskrona Veteranbåtar. Den uppmärksamme noterar att det rör sig om samma typ av motor som vi har i vår kära gamla Däkan. Då Däkans motor inte har gått som den ska de senaste åren så kommer vi troligtvis att ersätta denna med en av de nya motorerna.

Sedan början av september har vi återupptagit våra arbetsdagar på lördagar mellan ca. 10.30-14.00. De senaste helgerna har ägnats åt upptagningar och avmastningar. Samtliga av föreningens båtar, utöver Maj, är nu torrsatta. Lovisa har fått komma in i stora hallen inför vinterns arbeten, medan Däkan i vanlig ordning har spelats in i ”skjulet”. Småbåtarna kommer i år att förvaras under presenning utanför nyss nämnda skjul. Utöver arbetet med våra egna båtar så har vi kontinuerligt assisterat med avmastning av hamnens övriga båtar. Väl klara med alla upptagningar kommer vi äntligen att kunna dra i gång med höstens och vinterns projekt inne på varvet. Bland dessa kan framför allt nämnas tillverkning av ett nytt roder till Lovisa. Som bekant har hon haft ett ”provisoriskt” roder av plåt ditsatt på befintlig hjärtstock under sommaren. Till nästa år ska hon få ett traditionellt häckroder av ek. Detta kommer att underlätta manövreringen påtagligt och inte minst se betydligt snyggare ut. Utöver nytt roder kommer de aktersta delarna av skvättbordet (brädgången) att bytas ut medelst basning av nya bitar i ek. Vidare kommer hon att behöva målas under kappen och få åtminstone ett nytt lager färg på friborden.

I lilleverkstan finns det jobb att göra med jaktkanoten (ännu utan namn) samt tidigare nämnda 15-fots eka från Kuggeboda. På förstnämnda behöver en del av ett bord med en torrspricka längs nitraden att bytas. Vidare behöver den få lite ny däcksnåt samt oljas och målas. ”Kuggebodarn” ska egentligen bara göras ”vårfin”, dvs skrapas lite i landen, oljas/tjäras och bottenmålas. Eventuellt är det en bordsspricka som behöver ses över. Vad gäller Däkan så behöver friborden slipas och få en ny omgång färg. Däcksnåten har gett sig på sina ställen och behöver där göras om. Om tid finns så kommer vi troligen, som tidigare nämnts, att byta motor på Däkan. Utöver arbete med föreningens båtar kommer vi även att assistera Saxemara samhällsförening med renovering av varvets långa flytbrygga. Denna kommer att lyftas upp i sektioner på varvsplanen för att sedan skruvas om och få dåligt trä utbytt.

På evenemangsfronten så arrangerar Saxemara samhällsförening Adventspromenad med utgångspunkt från båtvarvet söndag den 22 november med start kl. 12.00. FABB kommer så klart att vara på plats för att visa upp vår verksamhet. Under dagen kommer det finnas möjlighet att köpa julkransar, julkakor, keramik, Bingolottor mm. Med anledning av detta så kommer vi denna helg att förskjuta vår arbetsdag från lördag till söndag.

Vilken period vi har bakom oss! Det har varit en händelserik period präglad av många aktiviteter, hårt arbete och fina upplevelser. Ett stort tack till alla som har varit delaktiga och bidragit på olika sätt. Vi tar med oss allt detta in i nästa period och ser fram emot fortsättningen tillsammans. Vi hörs snart igen!

Jakob Hedlund
Ordförande FABB

FOTO: LARS SAGER

FOTO: LEO VIDAL

FOTO: NISSE SANDBERG

FOTO: LEO VIDAL

FOTO: LEO VIDAL